

Restriktivní výklad skupin vládních (veřejných) institucí podle § 2 písm. j) a k) zákona

Osobní působnost zákona vymezuje jeho § 2, přičemž písmena j) a k) tohoto ustanovení definují dvě „reziduální“, z hlediska právní formy, velikosti a předmětu činnosti velmi heterogenní skupiny vládních (veřejných) institucí, a to takto:

Osobou nebo jednotkou ze sektoru veřejných institucí předkládající vybrané údaje podle tohoto zákona (dále jen "dotčená osoba") je

...

j) jiný ekonomický subjekt, který splňuje znaky instituce sektoru vládních institucí podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii a který je zároveň jako jednotka institucionálního sektoru ústředních vládních institucí zapsán v registru ekonomických subjektů, který vede Český statistický úřad podle zákona upravujícího státní statistickou službu, a to vždy k 1. lednu příslušného roku, nebo

k) jiný ekonomický subjekt, který splňuje znaky instituce sektoru vládních institucí podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii, který je jako jednotka institucionálního sektoru místních vládních institucí zapsán v registru ekonomických subjektů uvedeném v písmenu j), a to vždy k 1. lednu příslušného roku, a který je zároveň poskytovatelem zdravotních služeb nebo provozovatelem městské hromadné dopravy.

Obecně závaznou právní normou ale není možné tyto dvě skupiny definovat a plně pokrýt, proto bylo zvoleno zřejmě jediné možné kritérium v podobě příslušného záznamu v registru ekonomických subjektů Českého statistického úřadu (dále „RES“). Pokud tedy nemá dotčená jednotka žádnou z právních forem v předchozích písmenech § 2, tj. a) až i), spadá

- pod písmeno j), pokud má v RES, v kategorii *Institucionální sektor: dle ESA2010* uvedeno „13110 Ústřední vládní instituce (kromě fondů sociálního zabezpečení)“, a to 1. ledna příslušného (referenčního¹) roku nebo
- pod písmeno k), pokud má v RES, v kategorii *Institucionální sektor: dle ESA2010* uvedeno „13130 Místní vládní instituce (kromě fondů sociálního zabezpečení)“, a to 1. ledna příslušného (referenčního¹) roku a zároveň poskytuje zdravotní služby².

Druhou skupinu lze obecně a méně formálně nazvat nemocnice s jinou právní formou než příspěvková organizace, v současnosti s právní formou akciová společnost, společnost s ručením omezeným nebo obecně prospěšná společnost. O tom, zda poskytuje zdravotní služby či nikoliv rozhoduje zápis v obchodním rejstříku na principu materiální publicity, konkrétně údaj v předmětu činnosti, opět k 1. lednu příslušného (referenčního¹) roku.

S čím uvedená právní úprava nepočítá a během legislativního procesu na to nebyl brán zřetel, neboť v té době existovalo jen naprosté minimum takových případů, jsou obchodní společnosti či jiné právnické osoby v likvidaci. Jedná se o již zrušené subjekty, přičemž účelem likvidace je vypořádat jejich majetek, vyrovnat dluhy vůči věřitelům a naložit s čistým

¹ Referenčním rokem se myslí kalendářní rok, za jehož období (měsíce nebo čtvrtletí) se požadují předmětná data podle zákona.

² Provozovatele městské hromadné dopravy lze pro tuto chvíli vynechat, neboť se zatím považují za tzv. veřejné podniky nefinanční, nikoliv vládní instituce. Ovšem zákon s nimi jako s významnou skupinou již dopředu pro jistotu počítá z důvodu možného přeřazení ze strany Eurostatu.

majetkovým zůstatkem před jejich zánikem, ať již výmazem z veřejného rejstříku či obecně skončením likvidace³. Subjekty v likvidaci, které po dobu likvidace užívají svůj název s dodatkem „v likvidaci“ nevyvíjejí činnost, pro kterou byly založeny či zřízeny, čímž *de facto* generují nulový objem příjmů a zanedbatelný objem výdajů (odměna likvidátora apod.) a dopad jejich hospodaření na celý sektor vládních institucí je minimální.

Z těchto důvodů se Ministerstvo financí rozhodlo neaplikovat v tomto ohledu zákon přísně formálně. **Právnícké osoby, které jinak spadají pod § 2 písm. j) nebo k) zákona a které jsou v okamžiku přerážení do sektoru vládních institucí podle RES již v likvidaci, jsou od povinnosti předkládat údaje o svých příjmech a výdajích podle § 3 nebo § 4 zákona, zcela osvobozeny. Totéž se týká stejných právníckých osob, které jinak spadají pod § 2 písm. k) zákona, i pro případ povinnosti předkládat údaje o poskytnutých garancích nebo o projektech partnerství veřejného a soukromého sektoru podle § 5 nebo § 6 zákona.**

V případech dobrovolného zrušení subjektu platí uvedená úleva jen do okamžiku případného změnového rozhodnutí ve smyslu § 170 nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.).

Účelem zákona je při minimálním administrativním zatížení jednotlivých adresátů získávat vstupní údaje o jejich hospodaření na hotovostní bázi, a to takových adresátů, které vykonávají činnost, pro kterou byly založeny či zřízeny, přičemž jejich hospodaření má určitý dopad na hospodaření jednotlivých celků ústředních nebo místních vládních institucí⁴, (sub)sektoru ústředních či místních vládních institucí nebo dokonce celého sektoru vládních institucí. Hospodaření subjektů v likvidaci takový dopad nemá a povinná registrace v centrálním systému účetních informací státu, příp. další úkony těchto subjektů spojené s předáváním údajů podle zákona nejsou zcela v souladu s principem minimalizace administrativního zatížení. V tomto ohledu je nutné znovu připomenout, že likvidace představuje určitou přechodnou fázi, v níž právnícká osoba sice po svém zrušení stále existuje, avšak nepokračuje v činnosti, pro niž byla založena či zřízena, ani neplní svůj původní účel, naopak cíleně směřuje k jejímu zániku.

V současnosti (prosinec 2018) se jedná o tyto subjekty:

- ústřední vládní instituce, spadající jinak pod § 2 písm. j) zákona
  - **BH CAPITAL, a.s. v likvidaci** (IČO 00546682)
  - **Mototechna, státní podnik "v likvidaci"** (IČO 00009334) – v konkursu
  - **OSAN, obchodní podnik v likvidaci** (IČO 00009563)
- místní vládní instituce, spadající jinak pod § 2 písm. k) zákona
  - **Nemocnice a poliklinika Varnsdorf, s.r.o. v likvidaci** (IČO 25006461).

---

³ Právnícké osoby, které se do veřejných rejstříků nezapisují, jsou většinou právnícké osoby zřízené zákonem. Jejich zrušení i zánik tedy upravuje zákon.

⁴ Tyto celky jsou uvedeny na webu MF: v případě (sub)sektoru ústředních vládních institucí na <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rozpocetove-ramce-statisticke-informace/fiskalni-udaje/ustredni-vlada>, v případě (sub)sektoru místních vládních institucí na <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rozpocetove-ramce-statisticke-informace/fiskalni-udaje/mistni-vlada>.